

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๓๐๒/๑๑๒๒

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง การเข้าเป็นภาคีความตกลงหุ้นส่วนด้านเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy Partnership Agreement: DEPA) และร่างกรอบการเจรจา DEPA

เรียน ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

อ้างอิง หนังสือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ด่วนที่สุด ที่ ดศ ๐๒๐๓/ว ๘๗๔๘
ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๖๔๙
ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐
  ๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๐๙
ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘
  ๓. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๕๙
ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาให้ความเห็นต่อการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงหุ้นส่วนด้านเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy Partnership Agreement: DEPA) และร่างกรอบการเจรจา DEPA และข้อคิดเห็นอื่น ๆ เพื่อประกอบการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาความแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว ขอเรียนความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นด้านนโยบายและสารัตถะ

๑.๑ ไม่มีข้อขัดข้องในหลักการต่อการที่ไทยจะเจรจาเพื่อเข้าเป็นภาคี DEPA หากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยสามารถให้การสนับสนุนการดำเนินการภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีที่ DEPA กำหนดให้ต้องปฏิบัติ รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๑.๒ ไม่ขัดข้องต่อสารัตถะของร่างกรอบการเจรจา DEPA หากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเนื้อหาครอบคลุมทุกประเด็นหลักที่จะมีการเจรจากัน และมีขอบเขตที่ยืดหยุ่นเพียงพอที่จะให้ผู้เจรจาสามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า โดยที่ DEPA เป็นความตกลงที่เจรจาเสร็จสิ้นแล้ว ไทยจะสามารถเจรจาต่อรองในข้อบทต่าง ๆ ได้มากขึ้นเพียงใด

/๑.๓ การเข้าร่วม...

๑.๓ การเข้าร่วมเป็นภาคี DEPA จะช่วยยกระดับมาตรฐานด้านการค้าดิจิทัลให้สอดคล้องกับระดับสากล ซึ่งจะส่งเสริมความน่าเชื่อถือต่อการลงทุนจากต่างประเทศ และเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงตลาดการค้าดิจิทัลที่กว้างขึ้นในกลุ่มประเทศภาคีซึ่งมีโอกาสขยายตัวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สาธารณรัฐสิงคโปร์ในฐานะหนึ่งประเทศริเริ่มกรอบความตกลงฯ มีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในการผลักดันเนื้อหาบางส่วนของข้อบท DEPA ในกรอบความร่วมมือด้านการค้าอื่น ๆ อาทิ กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework: IPEF) ซึ่งอาจทำให้ไทยไม่ต้องเจรจาซ้ำประเด็นเดิม

๒. ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๒.๑ DEPA

๒.๑.๑ โดยที่ DEPA ซึ่งจัดทำขึ้นระหว่างสาธารณรัฐชิลี นิวซีแลนด์ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๒.๑.๒ หากไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ DEPA ได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา DEPA ก็ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

อย่างไรก็ดี ยังต้องพิจารณาว่า DEPA เป็นหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ตามวรรคสามที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่ ซึ่งในการพิจารณาดังกล่าว กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะต้องคำนึงถึงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) และในกรณีที่มีปัญหาว่า หนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมสามารถเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๗๘ วรรคห้า

๒.๑.๓ โดยที่มาตรา ๑๗๘ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสามของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายดังกล่าวยังมิได้รับการตราขึ้น ดังนั้น กระทรวงเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงอาจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็น อันอาจเกิดจากผลกระทบของการที่ไทยจะเข้าเป็นภาคี DEPA ตามแนวปฏิบัติที่ผ่านมาหรือตามที่เห็นสมควรไปก่อน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญฯ

๒.๒ ร่างกรอบการเจรจา DEPA

โดยที่กรอบการเจรจา DEPA เป็นเพียงการกำหนดแนวทางและหัวข้อหลักของการเจรจา ในขั้นนี้ จึงยังไม่มีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

อย่างไรก็ดี โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) กำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเสนอกรอบการเจรจา ท่าทีของไทยในการเจรจา หรือการจัดทำ ความตกลงระหว่างประเทศต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนั้น ร่างกรอบการเจรจา จึงต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการเจรจาเพื่อเข้าเป็นภาคี DEPA

๓. การดำเนินการต่อไปของไทย

๓.๑ ขั้นตอนการเข้าร่วมเจรจา

โดยที่การเข้าร่วมเจรจาเพื่อเข้าเป็นภาคี DEPA เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงต้องเสนอเรื่องการขอเข้าร่วมเจรจาดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติก่อนเข้าร่วมการเจรจา ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓.๒ ขั้นตอนการเข้าเป็นภาคี DEPA

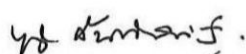
๓.๒.๑ ข้อ ๑๖.๔ ของ DEPA เปิดให้ประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติ (accession) ภายใต้ข้อกำหนดการภาคยานุวัติ (terms for accession) โดยเมื่อคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) รับรองข้อกำหนดการภาคยานุวัติและมีคำเชิญให้ไทยเข้าเป็นภาคี DEPA แล้ว ไทยก็จะต้องจัดทำและยื่นภาคยานุวัติสาร (instrument of accession) ต่อผู้เก็บรักษาสนธิสัญญา (Depositary) ภายในระยะเวลาที่กำหนดต่อไป

๓.๒.๒ ดังนั้น เมื่อไทยได้เจรจาเพื่อเข้าเป็นภาคี DEPA เสร็จแล้ว กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ตามนัยข้อ ๒.๑

ทั้งนี้ หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องพิจารณาแล้วเห็นว่า การภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคี DEPA ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและวรรคสามของรัฐธรรมนูญฯ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องก็จะต้องเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนการภาคยานุวัติ ตามนัยข้อ ๒.๒ ของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุษฎี สันติพิทักษ์)

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเอเชียตะวันออก

กองเอเชียตะวันออก ๑

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๔๒๔

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๑๙๗